

Nový předpis – Výcvik na vodě

Autor článku poskytuje základní informace o novelizovaném vojenském předpisu Žen-2-4 „Výcvik na vodě“, který dnem 1. srpna 2010 nahradil stávající vojenský předpis. V textu článku je zmíněna obecná charakteristika a obsahové členění se stručnou specifikací informací uvedených v jednotlivých částech vojenského předpisu.

Ing. František Janečka, Institut doktrín Vyškov

V prvé polovině roku 2010 vyšel novelizovaný předpis Žen-2-4 „**Výcvik na vodě**“, který dnem 1. srpna 2010 nahradil předpis stejného názvu a označení, vydaný v roce 1972. Předpis je určen zejména pro velitele a příslušníky jednotek, útvarů a svazků ženijního vojska, pro ženijní náčelníky, pro příslušníky ženijní specializace vojenských škol, ale také pro velitele, jednotky a svazky ostatních druhů vojsk. Má celkem 8 částí a 8 příloh.

V tomto článku je stručně uvedeno, co předpis obsahuje a je zde poukázáno na některé důležité změny, ke kterým došlo při jeho novelizaci.

Tou **největší a nejdůležitější změnou je to**, že tento předpis byl první, který se zpracovával na základě vydaného Rozkazu ministra obrany č. 29/2009 a Normativního výnosu Ministerstva obrany č. 36/2009, které stanovily nové zásady a pravidla zpracování vojenského předpisu. V celém předpise jsou uváděny jen odkazy na právní předpisy nebo na konkrétní paragrafové znění těchto právních předpisů a na evidenční značky vojenských předpisů, které se vztahují k problematice výcviku na vodě. Z původního předpisu byly vypuštěny hlava 2 řešící názvosloví, hlava 7 řešící kotvení mostů na plovoucích podpěrách, hlava 8 řešící postup při nebezpečí protržení hráze a přílohy č. 2 zabývající se plavbou pontony, č. 3 zabývající se způsoby kotvení soulodí sestavených ze soupravy SMS, č. 5 zabývající se zvukovými signály o plavbě, č. 6 zabývající se základními předpisy o plavbě a č. 7 zabývající se signalizací a signálními znaky při plavbě.

Základní charakteristika obsahu vojenského předpisu

Část první obsahuje všeobecná ustanovení a povinnosti řídicího výcviku. Změny v této části se týkají především článků 2, 5, 8 a 9. V článku 2 se uvádí, které právní předpisy se vztahují k plavbě a které všichni cvičící musí dodržovat při jakémkoli výcviku na vodě. Článek 5 stanovuje, kdo tvoří obsluhu vojenských plavidel a jaká jsou pravidla pro způsobilost k vedení určité kategorie vojenských plavidel. Článek 8 rozebírá, kdo je řídicí výcviku a kdo je velitel plavidla. Článek 9 přesně stanovuje povinnosti řídicího výcviku a stanovuje dokumenty, které při soustředěních a taktických cvičeních musí mít řídicí výcviku k dispozici.

Část druhá se zabývá provozem a zásadami plavby. Největší změny v této části předpisu se týkají zejména článků, obsahujících dělení vojenských plavidel z hlediska kategorií, určujících znaků, technické a provozní způsobilosti, dále evidence a značení vojenských plavidel, uvazování plavidel a zásad radiotelefonního provozu na vnitrozemských vodních cestách.

Část třetí má název Výcvik v plavbě s plavidly s přívěsnými motory. Při zpracování této části bylo vzato v úvahu, že v Armádě České republiky (dále jen AČR) je používán ženijní laminátový člun s přívěsnými motory RUSB. Text je

sestaven tak, aby byl využitelný i pro práci s jinými plavidly s přívěsnými motory. Změny v této části předpisu se týkají všech článků i schémat.

Část čtvrtá se zabývá výcvikem v plavbě s motorovými čluny. Obdobně jako u předchozí části bylo při jejím zpracování vzato v úvahu, že v AČR jsou v současnosti zavedeny motorové čluny MO-634 a MO-2000 Veronika. Text je však sestaven tak, aby byl využitelný i pro práci s jiným motorovými čluny. Změny v této části předpisu se týkají všech článků i schémat.

Část pátá je nazvána Výcvik s přívozovými soulodími. V současnosti se pro tuto činnost v AČR využívá jen pontonová mostová souprava (PMS). Text této části je však opět sestaven tak, aby mohl být aplikován i při použití jiných, podobných prostředků. V celé této, ale i v šesté části jsou v textu článků používány pojmy obsluha a osádka.

Část šestá se zabývá výcvikem se ženijními obojživelnými prostředky pro plavidlovou přepravu. Tato část předpisu je úplně nová. Plavidlová přeprava se uskutečňuje s využitím obojživelných transportérů a jejich modifikací. Zvláštností oproti předchozím částem předpisu je, že obsluhu obojživelného prostředku tvoří velitel a řidič.

Část sedmá má název Záchranná a vyprošťovací služba (ZVS). Jednotlivé články této části jsou nově přepracovány na současné podmínky a řeší úkoly, organizaci a vybavení záchranné a vyprošťovací služby a výcvik příslušníků ZVS.

Část osmá se zabývá bezpečnostními opatřeními. Tato opatření jsou rozdělena na všeobecná a zvláštní. Za všeobecná bezpečnostní opatření jsou zde považována ta bezpečnostní opatření, která musí být dodržena při každém výcviku nebo práci na vodě a za zvláštní pak ta bezpečnostní opatření, která platí jen při určitém výcviku nebo práci na vodě. Jde o opatření, která musí být dodržena:

- při plavbě s malými plavidly s ručním pohonem;
- při plavbě s malými plavidly s vlastním strojním pohonem;
- při plavidlové přepravě;
- při přívozové přepravě;
- při výcviku mostů na plovoucích podpěrách a při mostové přepravě;
- při brodění;
- při přepravě improvizovanými prostředky.

Nově bylo zpracováno a upraveno 8 příloh, které jsou přehledné, některé jsou barevně upraveny a vhodně doplňují jednotlivé části předpisu.

Příloha 1 je nazvána Plavba malými plavidly s ručním pohonem. Jako plavidla s ručním pohonem jsou zde rozuměny zejména prostředky uvedené v předpisu Ženijní plavidla (Žen-24-2). Pro potřebu výcviku v plavbě půjde především o výsadkovou loďku a o pryžové nafukovací čluny. Je však možno využít i jiná nemotorová plavidla, která jsou pro výcvik k dispozici. Příloha také obsahuje potřebné metodické pokyny pro výcvik i příslušné povely.

Příloha 2 má název Smluvená znamení při plavbě a kotvení. Tabulka je vytištěna barevně a na rozdíl od tabulky starého předpisu uvádí nejen smluvená znamení dávaná pažemi, ale i pomocí praporků a světel.

Příloha 3 je nazvána Uzly používané při výcviku na vodě. Jednotlivé uzly jsou v příloze stručně charakterizovány, jsou barevně vyobrazeny a je na nich vidět přesný postup jejich vázání. Příloha obsahuje i hlavní zásady manipulace s lany a zásady skladování lan.

Příloha 4 nově řeší označení funkcionářů při výcviku na vodě.

Přílohy 5 až 8 jsou nově zpracované vzorové dokumenty pro řídicího výcviku a vzorové schéma prostoru výcviku s rozmístěním cvičících při zabezpečení plaveb PTS-10.

Závěr

Novelizovaný předpis Výcvik na vodě reagoval na změny, ke kterým došlo v průběhu platnosti starého předpisu v obecně platných normách a v důsledku zavádění nové techniky. Jeho dokonalé zvládnutí je pro velitele ženijních jednotek předpokladem k vedení efektivního a bezpečného výcviku s ženijními plavidly. Předpis v potřebném rozsahu musí znát i velitelé všech druhů vojsk, organizující jakýkoli výcvik nebo práci na vodě.

Literatura:

Žen-2-4 *Výcvik na vodě*. Praha: MO, 2010.